

Maastikust, kaardist ja rajast

Kolmeteistkümnes TAOK rogain toimub ühel Lõuna-Eesti parimatest orienteerumismaastikest. Maastikuliselt hõlmab tänavuse rogaini ala nii Haanja kõrgustikku, Palumaad kui Võru-Hargla nõgu, pakkudes seega erinevaid kogemusi pinnamoe, veestiku ja metsatüüpide osas. Tabina külast lõunas, Lindoras ja Piusa ürgorus on hulk ilusat metsa põneva reljeefiga, mis on kohati isegi liiga ilus, et olla tõsi. Rasvasema punktisaagi noolijatele avab maastik aga ka oma teise pale – Haanja kõrgustiku metsiku ja klorofüllirikka serva – näidates selgesti, et kogu see rogain ei ole siiski jalutuskäik pargis.

Piusa jõe ürgorg on maastikukaitseala ja sestap tuleks liikuda loodust respektiivalt. Kuid unustada ei tohi ka piirkonna looduskaunite kohtade nautimist – palumännikud, kultuuri- ja ajaloomälestised, kaunid külamaastikud. Piusa jõe ääres on Eesti kõrgeim Devoni liivakivipaljand – Härma Mäemine müür ehk Keldre müür – mis on kuni 43 meetrit kõrge. Maausulistele on tähtis paik Piusa jõe lookmes paiknev Pääväärdmise mägi.

Piusa jõge on soovitatav ületada kaardile märgitud purrete abil, kuid jõgi on mitmel pool üpris madal ja liivase põhjaga ning „jalad märjad“ variandiga hõlpsasti läbitav. Kui teil veab, võite leida ka mõne mahalangenud puu või kärestikukoha, kus kive mööda kuiva jalaga jõest läbi saab. Kohe võistluskeskuse juures olev purre üle Piusa jõe on kitsas ja vihmaga libe, nii et ettevaatust! Võib arvata, et see purre saab nii peale starti kui ka enne finišit paraja koormuse.

Maastikku läbivad teed on käänulised. Nende teede ääres liikumisel ja nende ületamisel tuleb olla ettevaatlik. Tähelepanelik tasub olla isegi metsateedel, kus võib liigelda seenelisi. Samuti tasub olla väga ettevaatlik Piusa jõe kõrgetel kallastel liikudes. Sealsed rajad on käänulised ja kitsad ning asuvad vahetult liivapaljandite kohal, pakkudes ligi 30-meetrist vabalangemise võimalust (kukkumise aeg 2,4 sekundit jätab võimaluse elu üle järele mõelda, sportlikematel ehk isegi teevalikuid kahetseda).

Rajameister ja kaardistaja on läbi käinud suurema osa teele jäävatest majapidamistest, kuid ei saa lubada, et kõik piirkonna koerad võistluspäeval löa otsas ja sõbralikud on. Tarastatud karjamaad ja talivilja all olevad põllud on märgitud violetse püstviirutusega keelualadeks, samuti on keelatud läbida samblarohelisega märgitud taluhoove, kui nendest ei vii läbi teed (NB! teadaolevalt tuleb ühes kohas läbipääsuks avada värav). Maaomanikud on ühegi erandita olnud rogainijate saabumise osas vastutulelikud – hoidkem häid suhteid!

Tavapäraselt on tegemist 1:30000 mõõtkavas rogainikaardiga, mis on märgatavalt täpsem põhikaardist, kuid ei pretendeeri orienteerumiskaartide täpsusele. Reljeefi kujutamisel on kasutatud Maa-ameti laserskaneeritud kõrgusandmeid. Kõrguste vahe kaardi ulatuses on ligi 150 meetrit, ühel nölval üle 40 meetri. Mõned raiesmikud või hiljutiste metsatööde jäljed võivad kaardilt puududa, samuti pole kaardil kõiki metsaväljaveo masinate jälgi. Samas võib poollagedana märgitud ala tähendada nii harvade seemnepuudega hiljutist raiesmikku kui ka hoogsalt kinnikasvavat endist põllumaad. Alati ei saa täielikult kindel olla ka soode piirides. Vihje – Haanja kõrgustiku serva kungaste vahelised nõod on suure tõenäosusega niisked.

Kaart on orienteeritud magnetilise põhjasuuna järgi, magnetilised põhjajooned (näidatud rohelistega) on paralleelsed kaardi servaga.

Maastikul on 2 joogipunkti. Kohalikud sood, kraavid ja vooluveekogud pakuvad teadmata kvaliteediga vett.